

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

תוכן	א.יכול	אף	מצורע	כן	ת"ל	ראשו
1.....						
2.....						
ג.כל מקום שאתה מוצא עשה ול"ת אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב						
2.....						
ד.יבוא		עשה	וידחה	את	ל"ת	
3.....						
ה.לא	תלבש	שעטנו	הא	גדילים	תעשה	לך מהם
4.....						
ו. צמר ופשתים פוטרים בין במינן בין שלא במינן שאר מינן במינן פוטרין שלא במינן						
4.....						
ז.דלא אתי עשה ודחי את ל"ת ועשה ... שכן לאו שאינו שוה בכל						
8.....						
ח.גילוח	שיש	בו	השחתה	הוי	אומר	תער
9.....						
ט. מיקל אדם כל גופו בתער ... מעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה הא בתער						
הא במספרים ... כעין תער ... העברת שיער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים ... לוקה						
13.....						

דף נח.

א. יכול אף מצורע כן ת"ל ראשו

כבר התבאר לעיל דף מ. שנאמר בפרשת מצורע (ויקרא יד פסוק ב ט) זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו וגו' והיה ביום השביעי יגלה את כל שעריו וגו' נצטוה¹ המצורע לגלה והיא הטהרה השניה לו כיצד מגלחו, מעביר² תער על כל בשרו הנראה אפילו בית השחי ובית הערוה שיער שעל כל הגוף עד שיעשה כדלעת שנאמר את כל שעריו. א"כ למה נאמר ראשו וזקנו וגבות

¹ ספר המצוות לרמב"ם מצוות עשה קיא
² רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יא הלכה א

הלכות הדף היומי

מסכת נוזר

עיניו לרבות כל כיוצא בהן ולמעט שיער שבתוך החוטם לפי שאינו נראה. וי"א³ שריבה שיער של בית הסתרים ושיער שבתוך החוטם אינו מעכב לפי שאינו ברוב האדם.

כשהוא⁴ מגלח⁵ אינו מגלח אלא בתער, ואם גילה שלא בתער, או שהניח שתי שערות לא עשה כלום, ומצורע אינו מגלחו אלא כהן.

ב. יכול אף נוזר מצורע כן ת"ל ראשו

כבר התבאר לעיל דף מא. שהנוזר מותר בטומאת מת מצוה ובתגלחת מצוה, ואסור ביין המצוה ביין הרשות, וכיצד⁶ הוא מותר בתגלחת מצוה, נוזר שנצטרע ונרפא מצרעתו בתוך ימי נזירות הרי זה מגלח כל שערו שהרי תגלחתו מצוה עשה שנאמר במצורע (ויקרא יד פסוק ב ט) זאת תהיה תורת המצורע ביום שהתרתו וגו' והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו וגו' וגו', וכל מקום שאתה מוצא מצוה עשה ולא תעשה אם יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה⁷.

ג. כל מקום שאתה מוצא עשה ול"ת אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב

כבר התבאר במסכת יבמות דף כ: שבדין הוא שיהא⁸ מותר לעשות חוטי צמר בכסות של פשתן או חוטי פשתן בכסות של צמר, אף על פי שהוא לבן לבדו בלא תכלת, שהשעטנז מותר לענין ציצית, שהרי התכלת צמר הוא

³ השגות הראב"ד שם

⁴ רמב"ם נזירות פרק ח הלכה ו

⁵ רמב"ם הלכות טומאת צרעת שם הלכה ג

⁶ רמב"ם הלכות נזירות פרק ז הלכה יא טו

⁷ וכתב הרמב"ם שם אע"ג שנוזר שגלה בימי נזרו עבר על לא תעשה ועשה שנאמר (במדבר ו פסוק ה) תער לא יעבר וגו' גדל פָּרַע שְׁעַר רֵאשׁוֹ וּבְכָל מְקוֹם אֵינָן עוֹשֵׂה דוּחָה לֹא תַעֲשֶׂה וְעֵשָׂה וְלִמָּה דוּחָה עֵשָׂה שֶׁל תַּגְלַחַת הַנֶּנֶע לְנִזְיֹרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁכִּבְר נִטְמָא הַנֹּזֵר בְּצִרְעָתוֹ וַיְמִי חִלּוּטוֹ אֵינָן עוֹלִין לוֹ, וְהָרִי אֵינּוּ קְדוֹשׁ בְּהֵן, וּבִטְלָה עֵשָׂה מֵאֵלָיו וְלֹא נִשְׁאַר אֲלֵא לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁהוּא תֵּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֵאשׁוֹ, וּלְפִיכֵךְ בֹּא עֵשָׂה שֶׁל תַּגְלַחַת הַצִּרְעָתָה וְדָחָה אוֹתוֹ. וְהָרֵאב"ד הִשִּׁיג עָלָיו אֲנִי שׁוֹנֶה בְּרֵאשׁ מִס' יְבָמוֹת מִשּׁוּם דְּהוּא לֵיה לֹא וְעֵשָׂה שִׁישְׁנוּ בְּשִׂאלָה וְהֵינּוּ דְקִילִי. וּבִכְסֵף מִשְׁנֵה תִי וַי"ל דְּתָרִי מַעֲמִי אֵיכָא בְּמִילְתָּא וּבְנִמְרָא חֲדָא מִיְנִיחוּ נִקְמָ. וּבְרַדְב"ז שֶׁם כָּתַב שֶׁהַרְמַב"ם לִישֵׁב נֹזֵר שֶׁמִּשּׁוֹן בֹּא שְׂאִינוּ בְּשִׂאלָה. וְעֵינָן מִשְׁנֵה לְמַלְךְ הַלְכוֹת טוֹמְאָת צִרְעָתָה פֶּרֶק ח הַלְכוֹת ג שְׁנֵם בִּימֵי הַסְּגוּרָה דְּעוֹלִין לוֹ דוּחָה תַּגְלַחַת לְאִיסוּר נֹזֵר. וְלִזְה מִהֵנִי טַעֲמוֹ שֶׁל הָרֵאב"ד וְעֵי"ש עוֹד

⁸ רמב"ם הלכות ציצית פרק ג הלכה ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נו"ד

ומטילין אותה לפשתן, ומפני מה אין עושין כן, מפני שאפשר לעשות הלבן שלה ממינה, וכל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם יכול אתה לקיים את שתייהן הרי מוטב, ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה, וכאן אפשר לקיים את שתייהן.

ד. יבוא עשה וידחה את ל"ת

כבר התבאר שבמקום שאי אפשר לקיים שתייהן עשה דוחה את איסור לא תעשה וכמו שהתבאר במסכת שבת קלב. שאף על גב שהקוצץ או התולש אחד מסימני טומאה של ארבע מראות נגעי הצרעת, עובר בלא תעשה. מ"מ כשיש נגע על הערלה מותר למול לקיים מצות מילה שעשה של מילה דוחה ל"ת של קציצת הבהרת, ואפי' אבי הבן מותר למול, אף על פי שבזה קוצצה.⁹

אין הדברים אמורים אלא למול בבהרת בעת המילה, שבא עשה של מילה ודחי לא תעשה של קציצת בהרת, אבל אם לאחר שנמול גדלה בהרת במילתו, עד שאינו נראה מהול, אסור לחותכו. כיון שמן התורה א"צ למול פעם אחרת אלא מדרבנן, אסור לעבור בלא תעשה, ודין קציצת בהרת נוהגת גם בזמה"ז.

ולעיל התבאר שמטעם זה תגלחת מצורע דוחה איסור גילוח בנזיר.

וכן משום כך התבאר במסכת יבמות דף כ: שיבמה¹⁰ שהיא אסורה ליבם, בלאז או בעשה או באיסור שניות דרבנן חולצת ולא מתייבמת¹¹. ואם עבר ובא עליה, קנאה, ונפטרת צרתה¹². שבביאתה נעקרה הזיקה לגמרי מבית זה מן התורה¹³, ואם רוצה אח"כ להוציאה, מוציאה בנט.

⁹ שו"ע ונו"כ יו"ד רסו א

¹⁰ שו"ע ונו"כ קעד א

¹¹ ומן הדין היה שיתיבמו שהיבום מצות עשה וכל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה יבוא עשה וידחה את לא תעשה אבל חכמים גזרו שלא יתיבמו חייבי לאוין ולא שניות גזירה שמא יבוא עליה ביאה שנייה והרי ביאתה אסורה ואין שם מצוה שאין מצות עשה אלא ביאה ראשונה בלבד. לפיכך אם עבר ובעל יבמתו האסורה לו משום לאו או משום עשה ואין צריך לומר שנייה הרי זה קנה קנין גמור ומוציאה בנט והיא וכל צרותיה מותרות לזר שהרי נפטרו. רמב"ם הלכות יבום וחליצה פרקו הלכה י

¹² ונדהה שם תירוץ של רבא דאמר דלא דחי עשה את ל"ת מאחר דיכול לקיים שניהם העשה ואת ל"ת וליתן חליצה ונדהה שם מטעם דקיי"ל חליצה במקום יבום לאו מצוה היא. ב"ש שם ג

¹³ וא"כ קשה הא חייבי עשה מבואר דף ד' ע"ב בתו' ד"ה גזרה דנמי אך מיבמתו זקוקה לחליצה כנראה מדעתם הא ליבום ד"ת א"ע דמה אולמה דהיא עשה מההיא עשה וא"כ למה תפטר צרתה והיש"ש פ"ב סי' ד' כתב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

ה. לא תלבש שעטנזו הא גדילים תעשה לך מהם

אף על פי שפתיל תכלת האמור בתורה הוא צמר שעבוע בצבע תכלת, מכל מקום מטילין אותו אפילו בטלית של פשתן מן התורה, מפני שכלאים הותרה בציצית שעשה של מצות ציצית דוחה לא תעשה של שעטנזו.

אבל עכשיו שאין לנו תכלת נמצא שאין אנו מקיימין המצוה בשלמותה לא הותר לנו כלאים¹⁴.

חכמים אסרו¹⁵ ללבוש טלית של פשתן גזירה שמא יטילו ג"כ בכסות לילה, ונמצא לובש כלאים שלא במקום מצוה¹⁶. ואפילו ציצית של פשתים אסור בטלית של פשתן גזירה שמא יטיל בה ג"כ תכלת, לפיכך אין לעשות כלל טלית של פשתן כיון שהיא פטורה מן הציצית לגמרי.

במה דברים אמורים בזמן שהיה התכלת מצוי, אבל בזמן הזה כיון שאין תכלת מצוי שלא שייך למגזר שמא יטיל תכלת בטלית של פשתן, לכן אם אי אפשר לו רק בטלית של פשתן יש להתיר להטיל בו ציצית של פשתים¹⁷. ומותר ג"כ לברך עליו¹⁸.

ו. צמר ופשתים פוטרם בין במינזו בין שלא במינזו שאר מיניזו במינזו פוטרין שלא במינזו אין פוטרין

דעת השו"ע¹⁹ לפסוק כתנא דבי ר' ישמעאל במסכת יבמות דף ד: שאין חייב בציצית מן התורה, אלא בגד של פשתים או של צמר רחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן. ודעת הרמ"א לפסוק כרבא

מי שבא על חייבי עשה לא זו שאין פוטרת צרתה אלא אף היא לא נפטרה וצריכה גט וחליצה וכן בספר שאנת אר"י סי' ל"ג תמה בזה. אמנם בפ"י כתו' דף מ' כ' ונ"ל מזה כיון דח"ע דהיינו מצוי ואדומי לאו עשה גמור נינהו אלא לאו הבא מכלל עשה לא עדיף ההיא עשה מלאו גמור והיא דעשה עדיף מל"ת היינו עשה גמורה שיש בה קום עשה, והתוס' איירי באלמנה לכ"ג דהוי עשה גמור. בית מאיר ועיי"ש שהאריך. ועיי' שאנ"א סי' לג שלדעת הרמב"ם עשה בקום ועשה דוחה עשה בשוא"ת, והאריך להקשות ע"ז.

¹⁴ מ"ב שם

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם ו ומ"ב יז

¹⁶ ומעם נוסף דיש צמר שנראה כעין משי ויבואו להטיל בו ציצית של פשתן שיסברו שהוא משי ויהיה כלאים. ולפ"ז בשאר מינים שאינן משי יש להתיר. מ"ב שם ח

¹⁷ מ"ב שם יז ית וכתב בס"ק ח "ועיינן בספר מעשה רב שהגר"א היה ג"כ מן המקילין בזה". ובעשר הציון ס"ק כז הביא דהחיי אדם כתב דנתפשט טלית של פשתן וציצית של פשתן על פי הגר"א ז"ל.

¹⁸ ופשוט דאם יש לו טלית גדול של צמר יברך עליו ויכוין לפטור את זה. מ"ב שם יט

¹⁹ שו"ע ונו"כ או"ח ט א

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

שלהלכה כל ציצית מכל מיני הבגדים חיובה מן התורה. וירא שמים יחמיר על עצמו²⁰, וכן והרוצה לקיים מצוה זו מן המובחר יזהר שיהיה לו טלית גדול וטלית קטן של צמר לבן, ויטיל בהם ציצית של צמר לבן, ובזה מקיים מצות ציצית בלי שום פקפוק²¹. ובמעשה רב²² כתוב שהגר"א הלך בטלית קטן של שאר מינים וכן נהג מרן החזו"א זצ"ל.

כתוב אחד אומר (במדבר טו פסוק לח) וְנָתַנוּ עַל צִיצֵת הַפָּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת שאין צריך לומר הכנף שהרי כבר נאמר (שם) וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל פְּנֵי בְּגָדֵיהֶם וּמָה תִלְמוּד לומר הכנף ללמדך שתהא הציצית נעשית ממין הכנף דוקא, לפיכך אם הטלית של משי²³ צריך לעשות הציצית של משי. וכתוב אחד אומר (דברים כב פסוק יא – יב) לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעֲטָנִי צֹמֵר וּפְשָׁתַיִם יַחְדָּו גְּדָלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֲרַבַּע פְּנֵפוֹת פְּסוּתָךְ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה בָּהּ. משמע שהציצית נעשית מהצמר או מהפשתים דוקא. הא כיצד – ציצית של צמר או של פשתים פוטרין בין בטלית של צמר או פשתים בין בטלית של שאר מינים²⁴, ועל זה נאמר צֹמֵר וּפְשָׁתַיִם יַחְדָּו גְּדָלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ.

²⁰ אך הישן בציצית בלילה אינו חייב להחמיר בזה אלא יכול לישן בציצית משאר מינים א"א בוטשאמש סי' כא ד

²¹ שו"ע הרב שם ד, מ"ב שם ג ו קיצשו"ע סי' ט' סעי' י"ב, בן איש חי פ' נח אות א', כה"ח סק"ה, ובהליכות שלמה פ"ג הערה כ"ה בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל שכן צריך לכתחילה לילך בט"ק של צמר לקיים המצוה מדאורייתא לכו"ע, שו"ת אור לציון ח"ב פ"ב הערה ג' שכל שכן שצריכים להקפיד על כך בני ספרד לצאת דעת המחבר שמה"ת חייבים רק בכגד צמר, תשובות והנהגות ח"א סי' י"ח, ובשו"ת אנ"מ האו"ח ח"א סי' ב' וח"ב סי' א' וח"ג סי' א' וחיו"ד ח"ג סי' נ"ב האריך בחשיבות הענין בצורך לשמור על מנהג ירא השם שהיו מקפידים על ט"ק מצמר דווקא ואפילו בימי הקיץ החמים, ושכן הוא נהג.

²² אות זו מובא בשו"ת הלכות שם א, ובאורחות רבנו ח"א עמ' י"ח שכן נהג הגר"י קניבסקי זצ"ל וכמה מעמים נאמרו בזה, א. דדרכס היה ללבוש כתונת מפשטן, וחשש לדעת רבינו יונה שאין ללבוש בגד צמר על בגד פשתן ללא הפסק – שיח אליהו מנכד הגר"א אות ט"ו, ליקוטי דינים מהגר"נ"ה הלוי, ב. ועוד שם ששמע מהגר"ש סלנט זצ"ל שבלא"ה היה הולך מעוטף בטלית ותפילין כל היום, והטלית היה של צמר, ג. ובסי' ציצית הלכה פסוקה הערה 26 מביא מהגר"ח קניבסקי שליט"א שהחזו"א אמר לו שהגר"א רצה לפרסם ההלכה שאף בשל צמר גפן (כותנה) יוצאים ידי חובת ציצית, והוסיף החזו"א שלכן גם הוא נוהג כן, ד. בס' הליקוטיו המובא במעשה רב החדש כי בזה יכול לשמור המצוה כל ימיו, כי בגד צמר מתקלקל ומתלכלך מהר. ואולי חששו שיאמרו הטועים שחייבים להקפיד דווקא על צמר כדי לצאת ידי חובה, היו נמנעים כלל מללכת בט"ק, עקב הקושי הקיים בט"ק של צמר בימים החמים, וגם שקשה לכבס ומתבלה מהר וכו'.

²³ עיין בארצות החיים סי' זה מסתפק בזה הו"ד להלכה במסגרת זהב על קצשו"ע ובכה"ח סק"ח, אם יוצרים ידי חובה מצמר או שער בעל חי ממא, וכן בפתחי תשובה לאחר שהביא את מה שנתבאר מסיים "והדברים צריכים שיקול בפלס", ובשו"ת תורה לשמה סי' ד' מביא דברי רבינו בחיי (שמות כ"ה ג') דלא מצינו משי בנדבת המשכן שהוא דבר היוצא מן הטמא, וכותב דאם כי יש לחלק בין מלאכת המשכן לציצית מ"מ יש יתרון להעדיף מין טהור.

²⁴ שו"ע ונו"כ שם ב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

ולפיכך הלוּבש ציצית כותנה יטיל בה ציצית צמר או כותנה בלבד, והמנהג להטיל תמיד ציצית צמר. ויש שכתבו שכל ירא שמים יחמיר לעצמו לעשות ציצית של כותנה בטלית של כותנה וכן בשאר כל המינים²⁵. ציצית של שאר מינים אין פוטרין אלא בטלית העשוי ממין הציצית, כגון ציצית של משי בטלית של משי, ושל קנבוס בטלית של קנבוס²⁶.

בכל התורה לא נקרא צמר סתם אלא צמר כבשים – רחלים או אילים זכרים בלבד²⁷, אבל של עזים נקרא נוצה, ושל גמלים ושל ארנבים אף על פי שהם נקראים צמר מכל מקום אין נקרא צמר סתם אלא בשם לווי צמר גמלים צמר ארנבים, לפיכך ציצית הנעשה מהם אינן פוטרין את הטלית אלא א"כ הטלית הוא ממין הציצית, כדין ציצית הנעשים משאר מינים.

נכון ליזהר שלא להטיל ציצית של פשתים אפילו בבגד של כל שאר המינים, גזירה שמא יטיל גם כן בבגד של צמר, ויעבור משום איסור שעטנו כדלהלן. אבל אם אי אפשר לו רק בציצית של פשתים, מותר. כגון בטלית של פשתן כמבואר להלן²⁸.

אין לעשות כל הד' ציצית אלא ממין אחד²⁹, כגון טלית של משי לא יטיל בה קצת הציצית של צמר וקצתם ממשי³⁰.

יש אומרים³¹ שמכיון שלמדנו מן התורה שצריך לעשות הציצית ממין הכנף, א"כ צריך שיהיה ג"כ צבעם ממין צבע הכנף, כגון אם הטלית אדומה מטילין לה ציצית אדומים, ואם היא ירוקה מטילין לה ציצית ירוקים³². ויש אומרים שלא הקפידה תורה אלא על ממשות הציצית שיהיה ממין ממשות הטלית, אבל הצבע לא הקפידה תורה כלל שיהא דוקא ממין צבע הטלית, וכן הלכה, וכן נוהגין באלו הארצות לעשות ציצית לבנים אפילו בבגדים צבועים³³.

אמנם משום שאמרו חז"ל (ראש השנה דף יז:): שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור וכתוב (דניאל ז פסוק ט) לְבוּשָׁה בְּתֵלַג חָזָר כלומר לבושו לבן כשג. ראוי לכל מדקדק

²⁵ משום שיש אומרים שאין ציצית של צמר ופשתים פוטרין בבגדים של שאר מינים אלא א"כ יהיו הציצית צמר ופשתים יחדיו דהיינו ב' הוסיף תכלת וב' הוסיף פשתים שנאמר צמר ופשתים יחדו גדילים תעשה לך אבל ציצית של צמר לבד או של פשתים לבד אין פוטרין אלא כמינן. שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן ט סעיף ד אולם במ"ב ס"ק ז הביא מא"ר ומעשה רב להקל בזה.

²⁶ שו"ע ונו"כ שם ג.

²⁷ מ"ב שם א ובה"ל שם ד"ה רחלים

²⁸ מ"ב שם ח וכתב "ועיין בספר מעשה רב שהגר"א היה ג"כ מן המקילין בזה".

²⁹ שו"ע ונו"כ שם ג.

³⁰ מפני שאפשר שלא אמרה תורה שציצית של צמר או פשתים פוטרין בכל המינים אלא כשעושה כל הציצית מהם, אבל קצת ציצית ממין הטלית וקצת מצמר או פשתים, שמא לא צותה התורה והרי זה ספק פסול מן התורה. ועיין בארצות החיים שכתב דאם עושה שני חומים ממינו ושני חומים מצמר שפיר דמי עיי"ש מילתא בטעמא. מ"ב שם יד

³¹ שו"ע ונו"כ שם ה

³² וי"א משום זה אלי ואנוהו. מ"ב שם טו

³³ רמ"א שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

במעשיו לעשות ג"כ הטלית קטן וגדול, לבנים כדי שיהיה יוצא לדברי הכל כשיעשה הציצית לבנים. ומה ששפת הבגד כעין תכלת³⁴ או פסים שחורים³⁵ בטליתות שלנו אחר עיקר הבגד אנו הולכים³⁶. ומנהג הספרדים שהטלית כולה לבנה³⁷. ואף חוטי התפירות והעטרה בראש הטלית לבנה.

ואם נשתנה צבע הטלית מחמת ישנה או מחמת לכלוך אין בזה חש אולם יש להדר שתהיה הטלית נקיה וחדשה מדין "זה אלי ואנוהו" התנאה לפניו במצוות שתהיה הטלית נאה.

אין חייב³⁸ בציצית אלא דבר הנקרא בגד, דכתיב 'ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם', ובגד הוא כל דבר שדרכו³⁹ שנארג באריגה ונעשה בגד, לאפוקי מלבוש של עור שאינו נקרא בגד ואינו חייב בציצית אפילו מדרבנן אפילו יש לו ארבע כנפות⁴⁰.

³⁴ מובא בלקט יושר עמ' י"ב שכך נהג התרומת הדין, וז"ל ענין ג' וזכורני דהוה מהדר לעטרה בטליתו אחר משי שהיא צבוע תכלת שקו' הימיל בלויא, או שאר בלאו, אבל אשתו נתנה לו טלית שהמשי שלה הוי אדום, ומ"מ היה מברך עליו כמה ימים". ובאליה רבא סק"ה "וזקני הגאון ז"ל היה רגיל בארבע כנפות שקורין בלא"ב וציצית לבנים, וכמדומה שמעמו זכר לתכלת עכ"ל. ומזה תראה שאין חילוק בין שבת לחול, וכן באמת היה לזקני בשבת כמו בחול, ולאפוקי מקיצור של"ה [חולין הל' ציצית ד"ה כתב א"ז] שכתב בזה משמי מה שלא עלה על לבי". ועיין פמ"ג א"א ס"ק ו

³⁵ לא מצאתי טעם למה שנהגו פסים שחורים. ואלי הוא זכר לחורבן משום אבילות ציון וירושלים. שו"ר בעין זה בעלי תמר על הירושלמי מסכת סוטה פרק ט הלכה טו

³⁶ מ"ב שם טז

³⁷ בברכ"י שיורי ברכה סק"ב, והו"ד בשע"ת סק"ב, וכ"כ בחסד לאלפים (לבעל הפלא יועץ) סק"ג, כה"ח סקט"ז בשם כרם שלמה ועוד. ועיין בבן איש חי פ' נח אות ב' שאין קפידא במה שמשימים בשפת הבגד כעין תכלת, ובקיצור של"ה מס' חולין הל' ציצית כותב לחלק בין טלית של חול לטלית של שבת שיהיה כולו לבן.

³⁸ שו"ע ונו"כ או"ח י ד

³⁹ ולכן גם אם יארוג עור על ידי שימוש בחוטים דקים מעור אינו נחשב כבגד. עיין בשו"ת אנ"מ או"ח ח"ב סי' א', וע"ע שו"ת הר צבי ח"א סי' ט' ושו"ת אז נדברו ח"ז סי' נ"ב ושו"ת להורות נתן ח"ב סי' ג'

⁴⁰ לבוש או"ח י ד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

ולפיכך ירא שמים ימנע מללבוש ציצית מבד סינטטי כגון פוליאסטר, פוליאטילון, אקרילן, דיאולן טרילין, וכדומה, מכיון שיש המדמים אותו לעור⁴¹. אולם המקילים יש להם על מה לסמוך⁴², ויכולים לברך עליו⁴³.

בד מעורב בחוטים טבעיים וגם סנטטיים, הולכים אחר הרוב⁴⁴.

דף נח:

ז. דלא אתי עשה ודחי את ל"ת ועשה ... שכן לאו שאינו שוה בכל

מה שהתבאר לעיל שנוזר שנצטרע ונרפא מצרעתו בתוך ימי נזירות הרי זה מגלה כל שערו שהרי תגלחתו מצות עשה שנאמר במצורע (ויקרא יד פסוק ב ט) זאת תהיה תורת המצורע ביום פהרתו וגו' והיה ביום השביעי יגלה את פל שערו וגו', ויבא עשה וידחה את לא תעשה, ואם תשאל והלא נוזר⁴⁵ שגלה בימי נזרו עבר על לא תעשה ועשה שנאמר קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו ובכל מקום אין עשה דוחה לא תעשה ועשה ולמה דוחה עשה של תגלחת הנגע לנזירות, מפני שכבר נטמא הנזיר בצרעת וימי חלוטו אין עולין לו כמו שבארנו, והרי אינו קדוש בהן, ובטל העשה מאליו ולא נשאר אלא לא תעשה שהוא תער לא יעבור על ראשו, ולפיכך בא עשה של תגלחת

⁴¹ עיין בשו"ת מהר"י שטייף האו"ח סי' כ"ח, ובשו"ת הר צבי ואג"מ שם, שו"ת דברי יציב ח"א סי' ג', שו"ת אור לציון ח"א סי' ג', שו"ת אבן ישראל ח"ט סי' א', קובץ תשובות להגר"ש אלישיב שליט"א ח"א סי' א', שו"ת צי"א ח"ב סי' ג', שו"ת אז נדברו ח"ז סי' ג"ב – ג"ד, תשובות והנהגות ח"א סי' ל"ד, שו"ת להורות נתן ח"ב סי' א' – ד' שנשארו ונתנו באריכות רבה בצדדים לכאן ולכאן, ועוד השווהו לענין אם בגד ניילון יקבל טומאה, דעפ"י המבואר ברמב"ם (פ"א דכלים ה"א) דבר הבא מן הים אינו מקבל טומאה, וגם ניילון בכלל דאין נפק"מ בין מי ים למים מנרליים אחרים כנפט וכדו', ומאידך יש לחשוש שמא אינו ממש בגדר דבר הבא מן הים אלא שומן אדמה הוא, ועוד פעמים שמערבבים בו כימיכלים שונים וביניהם גם דברים הבאים מן הצומח, ועוד שמא אף שלענין קבלת טומאה ננקוט שניילון נמי אינו כלל במק"ט, אפשר שלענין חיוב ציצית, כיון שרגילות לעשותו ארוג הרי הוא בכלל שאר מינים החייבים בציצית, ובפרט לדעת השו"ע דשאר מינים דרבנן, והם ריבו כל המינים העשויים והעומדים בעיקרם להנאת בגד.

⁴² אולם יש לזוהר שלא יהיה הבד עם נקבים נקבים מעשה רשת שבשרו נראה תחתיו עד שאילולא שאר בגדיו היה מתבייש לצאת לשוק עם בגד מסוג בד כזה, דאז אינו בכלל כסות כלל, וכמבואר במשנה (כלים פכ"ח מ"ט), וע"ע בזה בשו"ת אז נדברו ח"ז סי' ג"ג ושו"ת להורות נתן ח"ב סי' ב'.

⁴³ בס' הליכות שלמה פ"ג אות ט"ז, הביא מהגרש"ז אויערבאך לחלק בין בגד העשוי מיריעת ניילון ללא אריגה שהוא פטור מציצית, לבין בגדי ניילון המצויים העשויים מבד הארוג מחומי ניילון שיש לחייבם בציצית אם יש בהם ארבע כנפות. וכן העלו בשו"ת הר צבי ותשובות והנהגות שם.

⁴⁴ מ"ב סי' י ס"ק י יא

⁴⁵ רמב"ם הלכות נזירות פרק ז הלכה טו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

הצרעת ודחה אותו. וי"א שהתירו משום שהרי הוא לאו ועשה שישנו בשאלה, שיכול לישאל על נזירותו ולכן קל הוא ונדרחה⁴⁶.

ח. גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער

כבר התבאר לעיל דף מ: שממה שנאמר בפרשת קדושים (ויקרא יט פסוק כז) לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך הוזהרנו בזה להשחית הזקן ומהעביר שער הפאות – הצדעים.

פאות הזקן הם ה', ולוקה על כל פאה ופאה ואם נטלן כולן כאחת לוקה חמש ורבו בהם הדעות⁴⁷, לפיכך ירא שמים⁴⁸ יצא את כולם ולא יעביר תער על כל זקנו כלל. ואפילו על השפה העליונה⁴⁹ או תחת הגרון.

אינו חייב על השחתת פאת הזקן עד שיגלחנו בתער, שנאמר ולא תשחית גילוח שיש בו השחתה וזהו תער, והמעבירו בתער עובר בהמשה לאוין שיש

⁴⁶ השנות הראב"ד והוכיח שכן הוא כאן ובריש יבמות וברדב"ז שם כתב ורבינו קשיא ליה התינח נזירות סתם דאיתיה בשאלה אבל נזיר שמשון דליתיה בשאלה מאי איכא למימר ומשום הכי מהדר לאשכוחי שאין בנזיר מצורע אלא לאו לבד דכיון שאינו קדוש בטל העשה שבו ואתי עשה דתגלחת מצורע ומבטל ליה והכי אמרינן בפ' ג' מינין גבי מצורע נזיר דאתי עשה ודחי ל"ת ומשמע דמלתא פשיטא להו דליכא בנזיר מצורע אלא ל"ת לבד ולא שבקינן מאי דמפורש בדוכתיה ותפסינן מאי דאיתמר ביבמות ותו דקשיא נזיר שמשון כדכתיבנא וצריך לתרץ לדעת הראב"ד ז"ל כיון דשם נזירות איתיה בשאלה קיל ואף על גב דאית ביה עשה ולא תעשה אתי עשה ודחי ליה אף על גב דהוי נזירות שמשון דליתיה בשאלה אבל טעמו של רבינו נכון וכולל ותו לא מידי. ובכסף משנה כתב כתב וי"ל דתרי טעמי איכא במילתא ובגמרא חדא מינייהו נקט. ובאורח מישור ולי נראה דלק"מ דהגמרא אמר טעמא דלא ילפינן מנזיר משום דאיתא בשאלה דזה מפורש בתורה, אבל דרכו של הרמב"ם לכתוב טעם על המצוה אבל מכה טעמו א"א להקשות על הקרא משום דלא מפורש הטעם בקרא גם אין להקשות דהגמרא לימא טעמו. ובמרכבת המשנה כתב ואולם עכ"פ הוצרך רבנו לחדש סברא זו דבטלה העשה דאל"כ תקשה האיך עשה דתגלחת דוחית לאו דהקפת ראש זקן של העולם כלו וגם אם הוא כהן ונזיר דאיכא עשה דקדושים תהיו דכהן וקדוש יהיה דנזיר. ולפי מ"ש רבנו ניהא דכלהו לאוי השיבי כחדא דהא אין איסור חל על איסור ואף על גב דלוקה משום שתי שמות דוחית העשה דתגלחת הנך לאוין.

⁴⁷ יבואר במסכת מכות כ ע"א ועיין בביאור הגר"א ס"ק יח שכתב דהרמ"א שאסר להעביר תער גם תחת הגרון לפי שדומה לתיקון הנשים

⁴⁸ שו"ע יו"ד קפא סעי' יא והכמ"א כלל פט סעי' יד

⁴⁹ לדעת הרמב"ם שם ה"ח "השפה מותר לגלחו בתער והוא השיער שעל גב השפה העליונה וכן השיער המדולדל מן השפה התחתונה ואע"פ שהוא מותר לא נהנו ישראל להשחיתו אלא יגלח קצתו עד שלא יעכב אכילה ושתייה" אבל לדעת ר"ח הנ"ל בשפם יש את אחת משתי הפאות וא"כ ראוי להחמיר מדינא וכמש"כ בט"ז ס"ק ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

בו חמשה פאות, אבל במספרים מותר⁵⁰ ואפילו כעין תער⁵¹. וי"א⁵² שעכ"פ חייב להשאיר שיער כדי קריצת צפורן, ובלא זה הרי זו השחתה גם במספריים כעין תער, ולכן אין לגלח למשעי באופן שהבשר חלק לגמרי בלי חגירת ציפורן.

ומ"מ נזהרים⁵³ כשמסתפרין במספרים שיעשה היקף הגילוח בלהב העליון של המספריים ולא בתחתון, פן יעשה הכל עם חלק התחתון והוי כתער, אולם תחת הגרון אין לחוש בזה, הואיל ואינו עיקר מקום הפאות⁵⁴. וזה דוקא במספריים חדות אבל אם אינם חדות אין הלהב התחתון יכול לחתוך בלא סיוע דהלהב העליון וא"כ אין חשש של תער⁵⁵.

וכל גילוח שיש בו השחתה אסור⁵⁶ ולא רק בתער, ולפיכך אסור לגלח גם באבן העשויה חידודים חידודים שע"י חידודו משחית השיער. וי"א⁵⁷ שבאבן אינו דרך גילוח ומותר.

דוקא גילוח שיש בו השחתה אסור, אבל השחתה בלא גילוח אינו בכלל האיסור, ולפיכך מותר לגלח בסם ששורף את השיער שאע"ג שהוא משחית את השיער, מ"מ אינו גילוח. אך אחר שמשח הסם אין לגררו בסכין או בשאר דבר חד, ואפילו אם אינו רוצה אלא להוריד שאריות המשיחה שיש לו על פניו, כיון שבקלות יכולים לבוא לגילוח שיש בו השחתה שע"י הגירור בכח יחתוך הסכין או הדבר חד את השער שנשאר, והוי כמו תער לכן יטלו קיסם של עץ או כלי עצם חלק לגרר בו שבזה אין חשש חיתוך שערות כלל או שיורידו שאריות המשיחה ביד⁵⁸.

⁵⁰ ודעת החינוך במצוה רנב שפטור אבל אסור מדרבנן במספריים כעין תער וכן דעת מרכבת המשנה שם
⁵¹ ועיין בדרכי תשובה שם ס"ק יח שהביא מאחרונים שעכ"פ ראוי להימנע מלגלח במספרים כעין תער משום חשד ומראית העין ויש בזה משום מדת חסידות

⁵² שו"ת חלקת יעקב יו"ד סימן צ ולקרוין בציפורן משמע אחיזה בציפורן אחד, פ"י כשמעביר ציפורנו על עיקר השער, נאחו ונסבך הצפורן בו, והשער נאחו בין ציפורן לבשר, והוא ממש כעין הרגשת פנימת סכין ופנימת מזבח, שכשחז"ל התירו לנו על ידי מספרים, לא נשמע מזה היתר אף כשאינו חוגרת בציפורן. נמצינו למידין, במגלה למשעי באופן שהבשר חלק לגמרי בלי חגירת ציפורן, יש חשש דזה בעצמו כבר מקרי השחתה לדעת רש"י וסייעתי והם רוב הפוסקים, וכמו שביארנו.

⁵³ שם ושם סעי' י

⁵⁴ ובב"ח כתב שלא יגלח תחת הגרון לא בתער ולא במספריים כעין תער וכתב עליו הש"ך "ולי נראה דעת הרב עיקר כיון דכל הפוסקים כתבו סתמא דבמספרים מותר אם כן הא דתרומת הדשן חומרא היא והבו דלא לוסף עלה"

⁵⁵ תרומת הדשן סי' רצה

⁵⁶ נודע ביהודה תנינא יו"ד סי' פא וז"ל שם "ומאי הפרש יש אם חיתוך השערות הוא בתער של ברזל או בשל אבן סוף סוף הותך השער סמוך לעיקרן ובאורייתא לא נאמר תער של ברזל דוקא אלא כל שמגלה והותך השערות סמוך לעיקרן לאפוקי מספרים גילוח שיש בו השחתה מקרי והוי מעשה תער ואסור מדאורייתא".

⁵⁷ שו"ת חיים שאל ח"א סי' נב

⁵⁸ שם

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

י"א⁵⁹ שאסור לגלח ע"י תלישת השיער בידים וכ"ש שאסור להשחית ע"י מלקט ורהיטני⁶⁰ (פינצטה), וי"א⁶¹ שאין בזה איסור כלל.

וכבר התבאר במסכת יבמות דף ה. שגם לגבי איסור לא תקפו פאת ראשכם שהזהירנו מהעביר שער הפאות – הצדעים⁶², והם בסוף הראש הוא מקום חיבורו ללחי מימין ומשמאל שי"א שאינו חייב אלא בתער⁶³ או כל הדומה לו, שמשחית את השיער מעיקרו כגון אבן העשויה חידודים חידודים, שתופסים את השערות וחותכים אותם וכל כיו"ב⁶⁴. ויש אוסרים אפילו במספרים כעין תער דהיינו שמגלח במספריים סמוך לבשר ואינו משייר כלום מן השערות⁶⁵. ויש לחוש לדבריהם כשיעור 3–4 מ"מ⁶⁶. וי"א שכעין תער הוא שלא הניח מהשער כדי לכוף ראשו לעיקרו (שהוא לערך 5 מילימטר⁶⁷), ואם הניח כשיעור זה הוא הנקרא שלא כעין תער ומותר⁶⁸.

⁵⁹ שו"ת צמח צדק החדש יו"ד סי' צג אות ז

⁶⁰ Tweezers בלע"ז

⁶¹ שו"ת הת"ס יו"ד סי' קלט ונודע ביהודה תנינא יו"ד סי' פא והיים שאל וכן משמע דעת עוד הרבה אחרונים

⁶² כלומר החלק הצידי של הראש מעל האוזניים, הרקה

⁶³ בחינוך מצוה רנב כתב בדעת הרמב"ם דס"ל דאין מקיף אלא בתער דזה רק לענין חיובא אבל איסורא איכא אף במספרים כעין תער אבל דעת הב"י דלפי הרמב"ם מותר לגמרי דס"ל דהגמ' הכא איירי אף בהקפת הראש כמבואר בב"י יו"ד קפא ועיין בשו"ת חיים שאל ח"ב סי' נב ועיין בדרכי תשובה סי' קפא ס"ק ב הביא מס' המרא וחיי דף מח שהביא דברי הריטב"א דאע"ג ששורת הדין מותר במספרים אפי' כעין תער "מדת חסידות שלא לעשות כן לפני הרואים" ועי"ש שהביא מהרבה אחרונים שחלקו על הב"י וס"ל דאף לפי הרמב"ם פטור אבל אסור במספרים כעין תער

⁶⁴ שו"ת נודע ביהודה תנינא יו"ד סי' פא

⁶⁵ דעת הרא"ש דהגמ' לא איירי אלא בהשחתת הזקן אך הקפת הראש הוא גם ללא תער כמבואר בב"י שו"ע שם סעי' ג והכמות אדם שם סעי' מז וכן משמע בביתאור הלכה סי' רנא סעי' ב ד"ה אפילו מספר וז"ל "ובעו"ה מצוי שמעבירין את הפאות עד סמוך לבשרן ממש ואין משיירין כלל ויש בזה חשש דאורייתא והיה להם לשייר עכ"פ קצת מן הקצת" וכן בסוף קונטרס מחנה ישראל פי"ג כתב דכעין תער היינו סמוך לבשר

⁶⁶ ולענין קבלת תשובה במי שגילח במספרים כעין תער עיין שו"ת זרע יצחק יו"ד סי' יב שבזה יש לסמוך על דעת הרמב"ם שאין עובר על הלאו במספרים כעין תער

⁶⁷ עיין בספר תגלחת מצוה דף קלד שכתב שהשיעור 3–4 מ"מ אבל בקונטרס פלגי שמן סי' ג אות כו הביא מספר לשכנו תדרשו סעי' ו שבחצי ס"מ ייצא מכלל ספק

⁶⁸ שו"ת חתם סופר או"ח סי' קנד ועיין שו"ת הר צבי" יו"ד סי' קמ"ג דן לגבי יהודי המגלח את פיאותיו של חבירו בתער חשמלי. שאדם זה עובר על איסור "לא תקיפו", למרות שגזירות השערות נעשית על ידי המכונה, מאחר שהוא מכונן את המכונה על ראש המתגלח ולמעשה "מנהיג" אותה בין התלמים, ועי"ש גבי גילוח פאות הזולת באמצעות סם בספר שיניח סם גילוח על פיאות חבירו, שלדעת העיב"ץ (בשו"ת שאילת יעב"ץ חו"מ סוף סי' שז) שסבירא לגבי נתינת שאור שאינו נחשב למעשה וז"ל "שאפי' נתן בו שאור, מ"מ אינו מחמיץ מיד, וה"ל כסוף חמה לבוא סוף צנה לבוא", אין לייחס אליהם את הפעולות שהתחוללו בניגום והוא לא יתחייב מלקות על פעולה זו ועי"ש להילכתא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

ולפיכך צריך ליזהר במכונות גילוח שלנו, שהם ודאי לכל הפחות מספרים כעין תער, ולדעת כמה פוסקים הם תער ממש, שאין לגלח אם יודע שישאר שיעור של לכוף ראשן לעיקרן.

ובעונותינו הרבים מצוי שמעבירין הפאות, ובמיוחד ע"י מכונת תספורת עד סמוך לבשרם ממש ואין משיירין כלל, ויש בזה חשש דאורייתא והיה להם על כל פנים לשייר קצת מן הקצת, ולדעת החת"ס לשייר לפחות באורך 4 מ"מ, והוא מחמת שטועים לחשוב שפאת הראש הוא רק מה שאנו קורין פאה. ואינו כן כאשר נתבאר, והוא לאו גמור דאורייתא וראוי לכל איש ישראל להתחזק בזה⁶⁹.

י"א⁷⁰ שפאה זו שמניחים בצדעים לא נתנו בו חכמים שיעור, ושמענו מזקנינו⁷¹ שאינו מניח פחות מארבעים שערות⁷². וי"א⁷³ שיי בו שיעור לחיוב שאם תלש ב' שערות ממקום הפאה חייב. וי"א⁷⁴ שאפילו בגילוח שיערה אחת חייב, ולהלכה מחמירים⁷⁵ שכל רוחב מקום זה לא תגע בו יד.

ולכתחילה⁷⁶ מעיקר הדין ראוי להסתפר בפיאות הראש רק על גבי המסרק של ספרים, כדי שלא יגעו המספרים בבשר כלל⁷⁷ ואין צריך להאריך השערות יותר מכך, ונהגו בהרבה מדינות להאריך השערות ולגדל הפאות עד סוף האוזן, או עד הלחי התחתון, וקדוש יאמר לו⁷⁸.

ואם צריך לגלח לרפואה, יגלח במספרים שהלהב התחתון שלהם הנוגע בבשר אינו חד⁷⁹, שאז אינו מגלח סמוך ממש לבשר, ועדיף לעשות כן ע"י נכרי⁸⁰.

⁶⁹ קונטרס תפארת האדם למרן החפ"ז הי"ג זצ"ל אות ג

⁷⁰ רמב"ם שם ה"ו

⁷¹ דעת החת"ס יו"ד קלט שלרמב"ם כל שמשאיר ב' שערות אינו חייב מן התורה אבל קבלת החכמים היה להשאיר ארבעים משום מראית העין אבל התשב"ץ בשו"ת ח"ג סי' צג ס"ל דלדעת הרמב"ם בעי' ארבעים מן התורה ואם גילח אפי' אחת והעמידם על ל"ט חייב מן התורה וכמש"כ במנחת חינוך מצוה רנא אות ה ובשו"ת מלמד להועיל ח"ב יו"ד סי' סד אות יא

⁷² ודלעת התשב"ץ שם בעינן שיהיו ארבעים מרובעות בשטח גרים (שהוא שטח שש שערות מרובעות) אבל כב"י כתב שהוא שיעור לרוחב הפאה ולא לכמות השערות עיי"ש

⁷³ כך דעת הסמ"ג וכ"כ בביאור הגר"א אות יד

⁷⁴ שו"ת מלמד להועיל ח"ב יו"ד סי' סד אות יא ועיין במהרי"ץ חיות נדה נב ע"ב על רש"י דה והאמורות

⁷⁵ שו"ע שם סעי'ט ודרכי תשובה שם ס"ק יב

⁷⁶ דרכי תשובה שם ס"ק טז

⁷⁷ ובכתב סופר בהגהה על החת"ס סוף יו"ד כתב שנהגו לגדל כל השערות באורך עד כדי לכוף ראשן לעיקרן ומ"מ בני ביתו ותלמידיו נהגו לגדל באורך עד סוף האוזן

⁷⁸ ועיי"ש שו"ע פ"ה האר"י ז"ל אין לגדל מעבר ללחי התחתון עיי"ש בטעמו ואכמ"ל

⁷⁹ וזה לדעת החכמת אדם והמ"ב אבל לחת"ס דבעינן כדי לכוף ראשם וכו' א"כ זה לבד לא מהני אמנם לדעתו יכול לגלח בסם או בתלישה בכלי ועיין שו"ת מלמד להועיל ח"ב יו"ד סי' סד כתב שיש אופנים שמותר לצורך רפואה ועיין בשו"ת מהרי"א הלוי ח"א סי' קיט משמע שאוסר בכל גווני ואפילו בסכנת אבר אם לא שיש משום פקוח נפש (כגון שצריך לעשות ניתוח במקום הפאה וכו') ואכמ"ל

⁸⁰ חכמת אדם שם ודרכי תשובה שם ס"ק ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נויר

י"א⁸¹ שאסור להקיף הראש ע"י תלישת השיער בידיים וכן ע"י משיחת סם וכ"ש שאסור להשחית ע"י מלקט ורהיטני⁸² (פינצטה), וי"א⁸³ שאין בזה איסור הקפה.

ט. מיקל אדם כל גופו בתער ... מעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה הא בתער הא במספרים ... כעין תער ... העברת שיער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים ... לוקה ... מדרבנן

המעביר שער⁸⁴ בית שחי ובית הערוה, אפילו במספרים כעין תער אינו אסור מן התורה⁸⁵ אלא מדברי סופרים⁸⁶ והמעבירו מכין אותו מכת מרדות, וי"א⁸⁷ שאפילו במספרים שלא כעין תער אסור מדברי סופרים.

במה דברים אמורים⁸⁸ במקום שאין מעבירין אותו אלא נשים, כדי שלא יתקן עצמו תיקון נשים. אבל במקום שמעבירין השיער הנשים ואנשים⁸⁹, אם העביר אין מכין אותו, ואפילו לכתחלה מותר. רק החברים נמנעים בכל מקום. ובמספרים⁹⁰ שלא כעין תער אף לחברים מותר ואפילו בבית השחי ובית הערוה.

⁸¹ בערוך לנר מכות דף כ תלה זה במחלוקת הרמב"ם ותוספות אם מותר במספרים כעין תער ועיין במהר"ם שיק על המצות מצוה רנב אות ד שהוכיח נמי לאסור בזה

⁸² Tweezers בלע"ז

⁸³ שו"ת חת"ס יו"ד סי' קלט ומה דאיתא בתוספתא שלא יאחו אדם בוקנו או בפאות בהזקק עד פן יתלוש שיער אחת או שתים זהו רק אם אוחו בכוונה דרך כעס או חרון (דרכי תשובה שם ס"ק טו)

⁸⁴ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק יב הלכה ט, שו"ע ונו"ב יו"ד קפב א

⁸⁵ כיון שאינו ניכר בפהרסיא להכי לא הוה אלא איסור דרבנן (ב"י מובא בט"ז ס"ק ו)

⁸⁶ שו"ת צמח צדק החדשות יו"ד סי' צג אות א – ו וחכמת אדם כלל צ אות ג ועיין בשו"ת צמח צדק שם אות ד שהאריך לתלות במחלוקת הפוסקים אם הוה איסורו מדברי סופרים או מן התורה

⁸⁷ כ"כ הרשב"א בתשובה סי' קו ומביאו בכנסת הגדולה בהגהותיו לב"י כאן ובשו"ת צ"צ הביא ראיות לדברי הרשב"א והעלה שכן עיקר לדינא וכתב דאם כי בשו"ע החליטו להקל מ"מ כיון דכפי הנראה אשתמיטיה מיניה

תשובת הרשב"א בזה ע"כ אין לסמוך להקל (דרכי תשובה שם ס"ק א) וכ"כ בחכמת אדם שם "ואסור להעביר שער בית השחי או בית הערוה אפילו במספרים" ועיין שו"ת פרח שושן יו"ד כלל ו סי' ב (ציינו רע"א) דכתב

דלא קי"ל בשו"ת הרשב"א הוה ועי"ש דמה שמותר במספרים שלא כעין תער הוא מכיון שאינו מוריד השיער מעיקרו ונשאר עיקרי השיער אינו כתיקוני נשים שרוצות שלא ישאר שום שיער ואפילו לחברים מותר לעשות

כן במקום שעושים כן אף האנשים

⁸⁸ שם ושם

⁸⁹ ובפרישה (מובא בחי' רע"א בשו"ע) מסתפק אי בזה אזלינן בתר מנהג גברים גויים או דוקא אם אנשים יהודים נוהגים כן אבל גויים לחוד לא מהני

⁹⁰ שו"ת פרח שושן יו"ד כלל ו סי' ב.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

ומותר⁹¹ להעביר שיער שאר איברים במספריים אפילו כעין תער בכל מקום⁹² אבל לא בתער.

מי שמגלח⁹³ כל שיער שבו, מראשו ועד רגליו, י"א שמותר לו לגלח גם של בית השחי ובית הערוה שכיוון שניוול הוא לו מסתבר שעושה בן לצורך רפואה⁹⁴. ואם אומר שעושה בן לנוי י"א⁹⁵ שאסור, וי"א שמותר.

אסור לחכך⁹⁶ בידו בשער בית השחי ובית הערוה כדי להשירו⁹⁷, אבל מותר לחכך בבגדו להשירו ובבית הערוה דוקא בבגד עבה⁹⁸.

וכן מותר⁹⁹ לחוך בשערו כדי להסיר שערות שנפלו כבר ואע"ג שאפשר שישיר שערות נוספות מותר¹⁰⁰.

מי שיש¹⁰¹ לו חטטין בבית השחי ובבית הערוה, ומצטער מצד השיער, מותר להעבירו¹⁰².

⁹¹ שו"ע שם והכמ"א שם סעי' ב

⁹² ועיין בשדי המד שם ובדרכי תשובה סוסי' קפב וסי' קפא הביאו מהאחרונים שיש איסור לא ילבש בגילוח הזקן ואפילו במספריים דומיא דגילוח בית השחי אמנם כיון שבימינו אף אנשים מגלחים בן א"כ לכאורה שוב אין בו איסור מצד זה אמנם ההולך ממקום שמגלחים למקום שאין מגלחים צריך להחמיר וכן ההולך ממקום שאין מגלחים למקום שמגלחים נמי צריך להחמיר ועיין אגרות משה אבהע"ז א סי' נט ואכמ"ל

⁹³ שו"ע ונו"כ שם ב

⁹⁴ ועיין בדרכ"ת ס"ק ה דדעת הרי"ף והרמב"ם משמע דאפילו לצורך רפואה אסור

⁹⁵ ש"ך שם ס"ק ה

⁹⁶ שו"ע ונו"כ שם ג והכמת אדם שם

⁹⁷ ואינו דומה למספריים שלא כעין תער לעיל דלדעת השו"ע מותר דהכא ע"י חיכוכו נושרים השערות מעיקרן והוה תיקון אשה משא"כ במספריים שלא כעין תער שנסארים עיקרי השערות (שו"ת פרח שושן הנ"ל)

⁹⁸ שלא יבוא לקישוי

⁹⁹ דרכי תשובה שם ס"ק ו

¹⁰⁰ דדבר שאין מתכוין הוא (שם)

¹⁰¹ שו"ע ונו"כ שם ד

¹⁰² דודאי דבר שהוא מלבוש גמור אסור אפילו להנצל מן הצער אלא דבר שהוא לקישוט ואינו מלבוש ואם בן דוקא כשעושה לקישוט אסור אבל אם אין כוונתו כלל לקישוט אין איסור כלל ומצינו סברא זו באורח חיים סימן שא דהיוצא בטלית מקופלת חייב דהוי משא ואם כוונתו להתנאות מותר (בינת אדם שם)